

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI PRYWATNEGO
SEMINARJUM NAUCZYCIEL.
ŻEŃSKIEGO IM. KLEMENT.
Z TAŃSKICH HOFMANOWEJ
W BOCHNI

Z PEŁNEMI PRAWAMI AŻ DO ODWOŁANIA
NA MOCY ROZPORZĄDZENIA MINIST. W. R.
I O. P. Z DNIA 1 LIPCA 1928 R. NR. I. 6719/28

ZA ROK SZKOLNY
1929/30

SPRAWOZDANIE

DYREKCJI PRYW. SEMINARJUM NAUCZ. ŻEŃSKIEGO
IM. KLEMEN. Z TAŃSKICH HOFMANOWEJ W BOCHNI

Z PEŁNEMI PRAWAMI AŻ DO ODWOŁANIA NA MOCY
ROZP. MIN. W. R. i O. P. Z DNIA 1. VII 1928 NR. I. 6719/28

ZA ROK SZKOLNY

1929/30

NAKŁADEM DYREKCJI PRYW. SEMINARJUM NAUCZ. ŻEŃSK. W BOCHNI
CZCIONKAMI DRUKARNI „SECESJA“ W BOCHNI — ROK 1930

SPRAWOZDANIE

WYKONANIE PRACZYZNOSPRAWY W LATACH 1918-1919
W KRAJU I W ZAGRAZICZNYCH KRAJACH

CZYTELNIA

BOCHNIANA

WYDANE W WARSZAWIE W KRAJOWYM ZAKLADZIE Drukarni
W LATACH 1920-1921

I. SKŁAD GRONA NAUCZ. W ROKU SZK. 1929/30.

A) Nauczyciele zakładu, czynni z końcem roku sprawozdawczego.

Trzpis Henryk, dyrektor zakładu, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, członek Komisji literackiej Polskiej Akademji Umiejętności w Krakowie, zawiadowca biblioteki uczenic, uczył języka polskiego na kursie IV, V; tygodniowo godzin 9.

Cażanka Marja, nauczycielka własna zakładu, opiekunka kursu IV, uczyła jęz. polskiego na kursie I, II, historii na kursie I, II, III, IV, kaligrafji na kursie I; tygod. godzin 20.

Grohmanówna Zofja, nauczycielka własna zakładu, opiekunka kursu I, uczyła ćwiczeń cielesnych na kursie I, II, III, IV, V, rysunków na kursie III, IV, V, robót ręcznych na kursie I, robót kobiecych na kursie I, II; tygod. godzin 24.

Dr. Hyżycki Stanisław, em. st. fizyk Starostwa, lekarz zakładu, uczył higjeny na kursie V; tyg. godz. 1+6 godzin ordynacyjnych dla uczenic.

Janik Władysław, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, uczył jęz. polskiego na kursie III; tyg. godz. 4. Od 7 grudnia uczył nadto jęz. niemieckiego na kursie II; tyg. godz. 7.

Ks. Dr. Kuc Władysław, doktor teologii i filozofji, kanonik, wicedziekan i proboszcz parafji bocheńskiej, wizytator nauki religji w szkołach powsz. i średnich, kierownik Sodalicji Marjańskiej uczenic, uczył religji na kursie III, IV, V; tyg. godz. 6+1 egzorta.

Ks. Lasowski Władysław, wikarjusz parafji bocheńskiej, uczył religji na kursie I, II; tyg. godz. 5.

Dr. Lustgartenówna Balbina, doktor filozofji, nauczycielka własna zakładu, zawiadowczyni gabinetu fizykalnego, uczyła fizyki na kursie I, II, III, IV, matematyki na kursie I, II, IV; tyg. godzin 20.

Nowak Bronisław, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, opiekun kursu V, zawiadowca zbiorów geograficznych, kierownik Koła krajoznawczego, uczył geografji na kursie I, III, nauki o Polsce współczesnej na kursie V; tygod. godzin 9.

Słuszkiewiczówna Emilja, naucz. etat. państw. gimn. w Bochni, uczyła rysunków na kursie I, II, robót ręcznych na II, III, V; tygod. godz. 9.

Stankiewiczówna Janina, nauczycielka własna zakładu, specjalna wychowawczyni, opiekunka kursu II, zawiadowczyni zbiorów przyrodniczych, opiekunka drużyny harcerskiej seminarjalnej, uczyła biologii na kursie I, II, III, pedagogji na kursie IV, V, geografji na kursie II; tygod. godzin 22.

Tyczka Franciszek, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, uczył jęz. niemieckiego na kursie I, III, IV; tygod. godz. 8. Od 7 grudnia uczył nadto jęz. niemieckiego na kursie V; tyg. godz. 10.

Urbanek Józef, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, opiekun kursu III, uczył matematyki na kursie III, V; tygod. godz. 6.

Kuc Jan, nauczyciel etat. 7 kl. szk. pow. męsk. im. Jachowicza w Bochni, uczył śpiewu na kursie I, II, III, IV, V, muzyki na kursie II, III, IV, V; tyg. godz. 14+3 godz. śpiewu chóralnego.

Pałka Stanisław, em. dyrektor 7 kl. szk. powsz., nauczyciel własny zakładu, uczył metodyki z lekcjami praktycznymi na kursie IV, V; tyg. godz. 12.

B) Nauczyciele zakładu, nieczynni z końcem roku sprawozdawczego.

Dr. Majcher Wincenty, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, uczył jęz. niemieckiego na kursie II, V; tyg. godz. 5. Od 7 grudnia nieczynny z powodu przeniesienia do Królewskiej Huty.

II. ZMIANY I RUCH W GRONIE NAUCZYCIELSKIM W ROKU SPRAWOZDAWCZYM.

a) **Cażanka Marja**, j. w., objęła naukę jęz. polskiego i historji od 3 września 1929.

Grohmanówna Zofja, j. w., objęła naukę ćwiczeń cieleśnych, robót ręcznych i robót kobiecych od 3 września 1929.

Ks. Dr. Kuc Władysław, j. w., objął naukę religji od 3 września 1929.

Ks. Lasowski Władysław, j. w., objął naukę religji od 3 września 1929.

Dr. Lustgartenówna Balbina, j. w., objęła naukę fizyki i matemat. od 3 września 1929.

b) **Ks. Gadowski Walenty**, em. prof. państw. semin., katecheta własny zakładu, ustąpił z końcem r. szk. 1928/29.

Gębicówna Marja, naucz. etat. 7 kl. szk. powsz. żeń. im. król. Barbary w Bochni, ustąpiła z końcem r. szk. 1928/29.

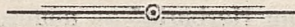
Kazior Bolesław, etat. prof. państw. gimn. w Bochni, ustąpił z końcem r. szk. 1928/29.

Kozłowski Józef, dyrektor etat. 7 kl. szkoły powszechnej żeń. im. król. Barbary w Bochni, ustąpił z końcem r. szk. 1928/29.

Lenkiewiczowa Jadwiga, naucz. własna zakładu, ustąpiła z końcem r. szk. 1928/29.

Dr. Majcher Wincenty, prof. etat. państw. gimn. w Bochni, ustąpił od 7 grudnia 1929 r., przeniesiony na własną prośbę do państw. gimn. w Hucie Królewskiej.

Pruszyńska Stanisława, naucz. własna zakładu, ustąpiła z końcem r. szk. 1928/29.

III. POMIESZCZENIE I URZĄDZENIE ZAKŁADU - SŁUŻBA Z KOŃCEM ROKU SPRAWOZDAWCZEGO.

Zakład mieści się w budynku miejskim szkoły powsz. m. im. Kazimierza Brodzińskiego: posiada na parterze 4 sale szkolne, poczekalnię, salę konferencyjną i kancelarię dyrektora, nadto 1 salę naukową w szkole powsz. żeń. im. św. Kunegundy. Jest zaopatrzony we wszystkie potrzebne sprzęty szkolne i obrazy.

Zbiory naukowe przedstawiają się następująco: przyrządów fizykalnych i chemikalji posiada zakład 248, wartości 6309.28 zł; zbiorów przyrodniczych 212, wartości 2866.33 zł; obrazów do nauki geografji i historii, globusów, map 231, wartości 1772.05 zł; przyrządów gimnastycznych 170, wartości 569.90 zł; przyborów do nauki rysunków 15 za kwotę 137 zł; przyborów do robót ręcznych 21 za 281.65 zł; wypożyczalnia książek liczy obecnie 1547 dzieł w 1768 tomach. Nadto ma zakład kompleks naczyń kuchennych (175 sztuk) za 1193 zł.

Dyrekcja w dwóch ostatnich latach wstrzymała zakup środków naukowych (z wyjątkiem biblioteki uczenic) zmuszona po-

święcić wszystkie oszczędności na dobudowę skrzydła do budynku seminarjalnego.

Własny sługa zakładu: Kalicki Wojciech.

IV. NAUKA.

Rok szkolny 1929/30 rozpoczął się nabożeństwem dnia 3 września 1929. Zakończono rok szkolny nabożeństwem i rozdaniem świadectw 21 czerwca 1930 z powodu egzaminu wstępnego uczniów na kurs I systemem lekcyjnym, który się odbył 23—28 czerwca b. r.

Celem podniesienia poziomu metodycznego nauki odbywały się w ubiegłym roku szk. — jak i w latach poprzednich — lekcje pokazowe, wspólne dla grona naucz. sem. i miejscowego państw. gimnazjum: dnia 16 października z pedagogii na kursie V p. t. „Jednostka metodyczna Herbart’a“ — naucz. J. Stankiewiczówna; dnia 6 listopada z chemii w kl. VII gimnazjalnej „Oznaczenie procentowości kwasu azotowego, solnego i siarkowego zapomocą ługu sodowego metodą miareczkowania“ — naucz. J. Tryszczylówna; 14 grudnia z fizyki na kur. I „O barometrach“ — naucz. Dr. B. Lustgartenówna; 10 maja z rysunków na kur. II „Sztuka ludowa (w szczególności kurpiowska)“ z obrazami świetlnymi — naucz. E. Słuszkiewiczówna.

Nadto w myśl uchwały Grona, powziętej jednomyślnie na posiedzeniu Rady Pedagogicznej dnia 30 stycznia 1929 r., ażeby od czasu do czasu po posiedzeniu delegatek gmin zbierało się Grono celem omówienia spostrzeżeń własnych, poczynionych w dotychczasowej pracy wychowawczej, uzgodnienia działalności i zapoznania się z najnowszymi prądami w tej dziedzinie — odbyły się 2 takie posiedzenia: dnia 25 września „O samorządzie w szkole“, dnia 25 lutego „Sprawozdanie z konferencji pedagogicznych dyrektorów i nauczycieli przedmiotów pedagogicznych“, odbytych w Krakowie w dniach 17—22 lutego 1930 r. W obu posiedzeniach referentką była naucz. J. Stankiewiczówna.

W dniach od 17—19 września przeprowadził szczegółową lustrację zakładu Pan Wizytator dla Seminarjów O. S. K. Konstanty Bzowski.

Dnia 4 stycznia zlustrował naukę muzyki i śpiewu w zakładzie Pan Instruktor muzyki i śpiewu w seminarjach naucz. O. S. K. Józef Cichoń.

Dnia 4 marca badała stan higieny zakładu Pani Wizytatorka higieny O. S. K. Dr. Helena Sokołowska.

V. WYCHOWANIE.

A) Wychowanie religijne. Uczennice co tydzień brały udział we wspólnej egzorcie i nabożeństwie; do Św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza przystąpiły obowiązkowo 3 razy. Rekolekcje odbyły się w dniach 9—11 kwietnia pod przewodnictwem Katechety zakładu Ks. Dr. Władysława Kuca.

B) Wychowanie moralne uczennic obejmowało w b.r. podobnie jak i w ubiegłych latach, opiekę nad stancjami uczennic. W tym celu Dyrektor i Opiekunowie kursów w towarzystwie ks. katechety lub lekarza szkolnego zwiedzali mieszkania seminarzystek, badając stosunki moralne i zdrowotne.

C) Wychowanie obywatelsko-narodowe zakładu znalazło swój wyraz w urządzaniu lub braniu udziału uczennic we wszystkich uroczystościach narodowych i seminarjalnych.

Dnia 3 września 1929 rozpoczął zakład rok szkolny uroczystym nabożeństwem.

Dnia 30 września obchodziło seminarjum uroczystość św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Patronki zakładu.

Dnia 9 października miasto Bochnia obchodziło uroczystość 150 letnią rocznicę bohaterskiej śmierci Kazimierza Pułaskiego w walce o niepodległość Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej. Seminarjum wzięło udział w nabożeństwie i pochodzie, urządzonych przez miasto, poczem odbył się w zakładzie poranek muzyczny-wokalny ku czci „Bohatera dwóch światów“, na którym wygłosiła odczyt o Kazimierzu Pułaskim, — Wieńczysława Kwiecińska, uczennica IV kursu.

W „Dniu oszczędności“ 31 października wygłosiła odczyt dla uczennic całego zakładu naucz. Stankiewiczówna. Odczyt obejmował: wyjaśnienie genezy „Dnia oszczędności“, oszczędność pieniądza, znaczenie oszczędności dla jednostki i państwa,

oszczędność uczenicy i kobiety, zachęte do oszczędzania pieniędzy i czasu. Nastąpiło rozdanie ulotek i broszur o oszczędności. Rezultatem założenie Szkolnej Kasy Oszczędności.

Jedenastą rocznicę odzyskania niepodległości naszej Ojczyzny uczcił zakład dnia 11 listopada uroczystem nabożeństwem i porankiem, na którym okolicznościowe słowo wstępne wygłosiła uczenica kursu V — Zofja Czachorówna.

W trzynastą rocznicę zgonu ś. p. Henryka Sienkiewicza odbyło się staraniem miejscowego Koła T. S. L., dnia 16 listopada nabożeństwo żałobne, w którym wzięły udział uczenice zakładu.

Dnia 5 i 6 stycznia wzięły niektóre uczenice seminarjum czynny udział w przedstawieniu Jasełek, urządzonem przez naucz. E. Słuszkiewiczównę na dochód budowy kaplicy szkolnej.

Dnia 3 lutego obchodził zakład dziesięciolecie istnienia Floty narodowej. O godz. 9 rano odbyło się nabożeństwo, poczem na każdym kursie z osobna miał wykład prof. Nowak o znaczeniu morza.

Dnia 19 marca, w dniu imienin Marszałka Piłsudskiego, odbył się w zakładzie o godz. 8 poranek, po którym Grono i uczenice wzięły udział w nabożeństwie i pochodzie, urządzonem przez miejscowy Komitet obywatelski. W południe tegoż dnia w sali Miejskiej Kasy Oszczędności odbyła się dla szerszej Publiczności ku czci Marszałka uroczysta Akademia, na której przemawiał Dyrektor zakładu, a śpiewał chór seminarjalny.

W lutym i marcu urządził dla abiturjentek cykl jednogodzinnych pogadanek p. t. „Cele i metody pracy oświatowej pozaszkolnej“ p. Władysław Wójtowicz, dyrektor 7 klasowej szkoły powsz. żeń. im. św. Kunegundy w Bochni.

Dyrekcja seminarjum składa zato P. T. Prelegentowi uprzejme podziękowanie.

Dnia 7 kwietnia pod protektoratem Szkolnego Koła Rodzicielskiego a kierunkiem nauczycieli Marji Cażanki i Jana Kuca, urządziły uczenice seminarjum na dochód „Pomocy koleżeńskiej uczenic“. Wieczór muzykalno-wokalny, na program którego złożyły się chóry, orkiestra, deklamacje zbiorowe i dwuaktowa komedja J. Korzeniowskiego „Okrężne“. Wieczór — dzięki poprawnemu i pięknemu wykonaniu wszystkich punktów programu — przyniósł pełny sukces moralny i finansowy.

W obchodzie święta narodowego 3 Maja, urządzonem przez miasto Bochnię, wzięły udział uczenice i Grono. Po nabożeństwie,

pochodzie i defiladzie przed miejscowemi Władzami — zebrały się uczennice w sali kursu I, gdzie odbył się poranek, wypełniony słowem wstępnem naucz. Cażanki o znaczeniu Konstytucji 3 Maja, deklamacjami i częścią muzykalno-wokalną.

Dnia 18 maja święcił zakład uroczystość „Dnia Matki“. Po nabożeństwie i podniosłem kazaniu ks. katechety Wł. Lasowskiego na temat znaczenia Matki — odbył się w zakładzie staraniem uczennic kursu II pod kierunkiem naucz. J. Stankiewiczówny poranek wobec Rodziców seminarzystek i zaproszonych Gości, na który złożyło się przemówienie naucz. Stankiewiczówny, deklamacje i część muzykalno-wokalna uczennic.

Tego samego dnia w południe złożyły dzieci szkolne w sali kina „Marysieńka“ hołd Matce. Seminarzystki w hołdzie tym odegrały wybitną rolę.

Dnia 1 czerwca obchodziła Bochnia „Dzień Dziecka“. Uczennice seminarjum wzięły również w tej uroczystości czynny udział.

Dnia 2 czerwca odbyły seminarzystki, Grono i Członkowie Koła Rodzicielskiego z Prezesem Drem Stefanem Zapałą i wiceprezesem Stanisławem Błońskim na czele półdniową, zbiorową wycieczkę do Stanisławic.

Dyrekcja składa uprzejme podziękowanie Panu Drowi Stefanowi Zapałe, Prezesowi Szkolnego Koła Rodzicielskiego, za ofiarną i wydatną pomoc w każdej imprezie, podejmowanej dla dobra zakładu i Panu Stanisławowi Błońskiemu, wiceprezesowi Szkolnego Koła Rodzicielskiego za trudy i starania około urządzenia i uprzyjemnienia wycieczki wszystkich uczennic zakładu do Stanisławic w dniu 2 czerwca.

Dyrekcja zakładu poczuwa się również do miłego obowiązku wyrażenia wdzięczności i podzięków Burmistrzowi miasta Bochni Panu Robertowi Hanowi i Panom Członkom Magistratu za przychylnie stanowisko w sprawie dobudowy skrzydła do gmachu seminarjum.

Opiekę pozaszkolną nad uczennicami sprawowało Szkolne Koło Rodzicielskie pod przewodnictwem Naczelnika Sądu pow. w Bochni Dra Stefana Zapały. Koło to utworzyło się w bieżącym roku. Zebranie informacyjne Rodziców i Opiekunów odbyło się dnia 27 października, zebranie wyborcze dnia 24 listopada. W skład Zarządu wchodzi: Dr. Stefan Zapała — prezes, p. Stanisław Błoński — zastępca prezesa, p. Wincenty Datka — skarbnik,

p. Janina Stankiewiczówna — sekretarka, burmistrz Robert Han i dyr. Henryk Trzpis. Zarząd odbył trzy zebrania (28 lutego, 6 kwietnia, 25 maja), a zebranie ogólne odbyło się 15 marca. Koło liczy członków 43.

Działalność Zarządu: przygotowano i wysłano do zatwierdzenia statut; pod protektoratem Koła odbyło się przedstawienie uczenic szkoły; zorganizowano wycieczkę całego zakładu do Stanisławic; brano żywy udział w uroczystościach i pracach młodzieży; przygotowuje się i gromadzi pieniądze na obóz letni, harcerski uczenic.

Sprawozdanie kasowe: wpływy wynoszą 771.93 zł, wydatki 353.34 zł, w kasie pozostaje 418.59 zł.

Pogadanki z rodzicami odbywały się podczas konferencji wywiadowczych.

Samorząd szkolny istnieje od 3 lat na wszystkich kursach. Statut opracowany na podstawie referatów i dyskusji ogólnej. Celem samorządu jest: 1) współdziałanie młodzieży ze szkołą, 2) przygotowanie do pracy obywatelskiej dla dobra narodu i państwa, 3) popieranie wszelkiej działalności, opartej na zasadzie życzliwości i sprawiedliwości.

Głównym celem samorządu na kursie I było wspólne życie się klasy. Zadanie dosyć trudne do wykonania, ale pomatu, przy dobrych chęciach okazały się rezultaty dodatnie. Chcąc mniej zdolnym uczenicom dopomagać w nauce, zorganizowano Sekcję naukową, złożoną z trzech uczenic. Zobowiązały się one w dniach, wyznaczonych przez Zarząd, a dla nich dogodnych, udzielać lekcji, tłumaczyć trudniejsze przedmioty. Dla większego ładu nałożyły regulamin klasowy, za którego przestąpienie uiszczają się drobną karę pieniężną. Trwało to dość długo, aż przekonaly się, że to już zbyteczne i zarządzenie to usunęły. Dotychczasowe dzienne dyżury zostały przesunięte na tygodniowe, co okazało się o wiele praktyczniejsze. Za konieczne uznano wybrać t. zw. „porządkową“, której zadaniem było dbać o zewnętrzny wygląd klasy; wybrano też 2 uczenice do noszenia map i przyrządów fizycznych. By wykorzystać czas przed nauką, postanowiły powtarzać lekcje, przez co osiągnęły cel podwójny, bo i spokój w klasie i możliwość powtórzenia lekcji. P. Stankiewiczówna, specjalna wychowawczyni zakładu, w formie referatu rozwinęła myśl, zawartą w 2-gim punkcie statutu. P. Grohmanówna, opiekunka klasy, przeprowadziła z uczenicami kilka pogadanek na temat solidarności,

punktualności, zachowania uczenic w szkole i poza szkołą. Nadto kilka uczenic podjęło się lekcji grzeczności i form towarzyskich. Dnia 18 stycznia urządzono wieczornicę klasową w sali „Domu katolickiego“, której celem było zapoznanie się ze starszemi koleżankami. W programie było drzewko, niespodzianki, tańce na scenie, deklamacje, a później zabawy towarzyskie.

Po półrocznej, wytrwałej pracy stawiającego pierwsze kroki samorządu, obrano dnia 5 stycznia nowe władze gminne, a mianowicie: przewodniczącą Zofję Jarońską, zastępczynią Zofję Mazankiewiczównę, sekretarką Janinę Kauerównę, skarbniczką Teresę Kośmidrównę. Nowy zarząd wziął się rączo do pracy, kierując się statutem i pilnie go przestrzegając. Zebrania odbywały się dosyć często. Zebrań było 10. W ciągu zebrań omawiano założenie kroniki, którą ogólnie uznano za rzecz potrzebną w klasie. Dwa zebrania poświęcone były głównie zachowywaniu się uczenic; uchwalono kary za nieodpowiednie zachowanie. Chcąc, aby praca nie szła na marne i aby wszystkie uczenice żywo interesowały się sprawami samorządu, pisano referaty o tematach dowolnych i wypowiediano przez nie cenne myśli i pragnienia. Referaty te miały uczenice odczytywać na zebraniach. Tematy: „O powierchowości“, „O charakterze“. Na ostatniem zebraniu Zarząd nałożył na wszystkie członkinie obowiązek napisania ankiety: „Czy jestem zadowolona z pracy samorządowej w klasie, co mi się nie podoba i co chciałabym nowego zaprowadzić i w jaki sposób?“

Janina Błońska

Zofja Jarońska

Zebrania Zarządu k u r s u II było 20, ogólnych 19.

Praca w ciągu roku zmierzała do utrzymania współzycia, współpracy i pogłębienia idei samorządu. Usilną pracą Zarządu było ułatwienie pracy uczennicom, utrzymanie stosunków higienicznych, utrzymanie karności, przyzwyczajenie do wypełnienia sumiennego podjętych obowiązków tak w szkole, jak i poza nią i zrozumienie obowiązków Polki. Dla utrzymania współzycia zarządzono zebrania o charakterze towarzyskim (otworzenie Czytelni, św. Mikołaj, kulig, bal maskowy, kilka wycieczek klasowych). W tych przedsięwzięciach pracowały wszystkie uczenice. Wspólną pracą ubrano klasę w stylu krajowym. Jako pomoc dla uczenic funkcjonowała sekcja naukowa, z której chętnie korzystano. Dbając o stosunki zdrowotne, pilnowano po-

rzędu tak sali, jak i ubrań uczenic. Nad tem czuwała Sekcja porządkowa. Zarząd czuwał nad utrzymaniem karności. Dbając o wyrobienie hartu ducha, urządzał Zarząd także zebrania, na których wytykano błędy moralne, podawano środki do poprawy. Chcąc pogłębić serdeczny stosunek uczenic do Matki, urządzono „Dzień Matki“, który nie miał być pokazem zewnętrznym, ale cichą pracą nad samą sobą. Dlatego też nie wręczyły uczennice Matkom żadnych darów materjalnej natury, ale w miesiącu, poprzedzającym „Dzień Matki“, starały się poprawić i przez to okazać wdzięczność rodzicom.

Na zebraniach omawiane były referaty na aktualne tematy: „Cel i korzyść z P. W. K.“, „Klementyna z Tańskich Hofmanowa, patronka szkoły“, „O karności, podstawie samorządu i współpracy w osiągnięciu wspólnego celu“. Kronika, założona jeszcze na I kursie, dalej prowadzona, rozwija się coraz pomyślniej. Uczennice dają do niej różne artykuły, swoje wiersze, wspomnienia z wycieczek lub wspólnych zebrań towarzyskich; ważniejsze wypadki w klasie notują dyżurne. Oprócz Kroniki jest jeszcze Dzienniczek dyżurnych.

W Dzienniczku tym umieszczone są sprawozdania dyżurnych z każdego tygodnia i sprawozdania Sekcji naukowej i porządkowej.

Oprócz pracy w Gminie uczennice brały liczny udział w pracy w różnych kółkach. Świadczy o tem fakt, że do Harcerstwa było zapisanych 36 uczenic, do Sodalicji 29 biernych, 3 czynne, do Koła krajoznawczego 29, do L. O. P. P. 20, do Kółka misyjnego 20 biernych, 3 czynne, do Kółka dramatycznego 20 uczenic.

We wszystkich tych kółkach pracowały uczennice z całym zapałem i cieszyły się dobrym wynikiem pracy. Chociaż we wszystkich Kółkach uczennice biorą liczny udział, najwięcej w klasie jest Harcerek. One są wzorem dla innych uczenic. Spełniają sumiennie obowiązki swoje, są karne i dlatego dodatnio wpływają na resztę uczenic pod każdym względem.

Uczennice II kursu, a szczególnie Harcerki pracowały poza szkołą. Przez cały rok pełniły dyżur w szkołach niższych, zajmowały się ubogimi dziećmi, pomagając im w nauce. Podczas wieczorków, urządzanych wyłącznie dla nich, starały się uprzyjemnić im te chwile wesołemi gramami i zabawami, pomagały również przy ubraniu drzewka dla biednych dzieci. Były one w Poznaniu na P. W. K., a chcąc, by inne koleżanki także coś skorzystały,

opracowały wspólnymi siłami referat o znaczeniu P. W. K. dla Polski.

Tamtego roku pracował Zarząd nad wyrobieniem karności, solidarności, współzycia, a praca ta była tylko częściowo osiągnięta; w tym roku praca Zarządu, zwrócona w tym samym kierunku, osiągnęła pełny rezultat, dzięki wspólnemu działaniu uczenic z Zarządem Gminy.

Szczepańska Marja
Steczowiczówna Marja

Wytkniętym celem kursu III na terenie pracy samorządowej w tym roku było pogłębienie wśród koleżanek poczucia obowiązkowości, zainteresowanie i zaangażowanie wszystkich koleżanek do pracy klasowej i umocnienie w klasie i wogóle w szkole złotych ogniw przyjaźni.

Z całym zapałem i całą energją wypoczętych sił zabrano się od początku roku szkolnego do pracy. Walcząc z napotykanymi trudnościami, dążono nieustannie do osiągnięcia wytkniętego celu. Przykłady chętniej i sumiennej pracy, spieszenie z pomocą w nauce, przemawianie do ambicji — zachęcały do czynu i budziły zamiłowanie do pracy.

Owoce tego uwydatniły się już podczas najbliższych starań kursu około urządzania wieczorków i święcenia uroczystości czysto klasowych, w których prawie wszystkie koleżanki wzięły udział, składając swe siły dla wspólnego dobra, według pozwalających im zdolności i warunków.

Staraniem Samorządu przygotowane zostały dwa wieczorki: „Staropolska kołęda“ i obrazek sceniczny „Pod obce niebo“. Nadto w celu wypoczynku i zabawy urządzono dwa kuligi w okolicy Bochni.

Krótkie pogadanki, referaty („Z dziejów Śląska“, „Współpraca w szkole“, „O lotnictwie“) rozszerzały widnokrąg myśli, budziły uczucia narodowe i pogłębiały poczucie obowiązku uczenicy i Polki.

Z pomocy koleżeńskiej w nauce korzystały uczenice w kilku godzinach tygodniowo, co przyczyniło się do lepszego stanu naukowego całej klasy. Na zebraniach ogólnych, czy też Zarządu, których razem było 18, pod kierownictwem Przewodniczącej i w obecności Opiekuna kursu, prof. Urbanka, załatwiane bywały sprawy bieżące, złączone z potrzebami klasowymi, jak przestrze-

ganie przepisów, godne zachowanie się koleżanek w szkole i poza szkołą, utrzymywanie porządku, propagowanie Spółdzielni i t. p.

Pieniądze na potrzeby ogólne kursu czerpałyśmy z kasy klasowej, t. j. ze zwykłych miesięcznych wkładek koleżanek. Stan kasy całorocznej wynosił 28 zł, z czego do Kasy okręgowej złożone zostało 4 zł, resztę użyło na potrzeby ogólne kursu.

Pragnąc zakończyć towarzyskim wieczorkiem rok pracy, urządziły uczenice „Chwilę rozstania“, oraz ostatnią w tym roku „majówkę“.

Cała roczna praca została uwieńczona pomyślnym wynikiem. Wytknięte cele zostały zdobyte, pragnienia zrealizowane:

Klasianka Marja

Ostrowska Janina

Dwie idee przyświecały kursowi IV w działalności gminnej w ubiegłym roku szkolnym. Pierwszym celem, w kierunku którego zmierzały wszystkie usiłowania, to podniesienie klasy zarówno pod względem moralnym, jak i umysłowym.

Drugą ideą, pokrywającą się z pierwszą, ale w szerszym znaczeniu, — to przygotowanie do przyszłej pracy społecznej, wyrobienie ducha obywatelskiego, rozbudzenie solidarności koleżeńskiej, wzajemnego poświęcenia się i nigdy nie słabnącego zapału, pobudzającego do czynu w myśl dobra całości.

Takiego to właśnie ducha starano się wprowadzić w pracy samorządowej, którą ułatwiało wzajemne życie się i zaufanie. Napotymano jednak i na liczne przeszkody. Słomiany zapał, brak woli i pewności siebie, a nieraz i zniechęcenie do podjętej pracy, trzeba było ciągle zwalczać, by nie ustać w połowie drogi i rąk nie opuścić.

Metoda działania, przy pomocy której starano się przezwyciężyć przeszkody, hamujące pęd, to oddziaływanie na ambicję przez częste napominania, ciągle przypominanie obowiązków, wreszcie wprowadzenie przymusu moralnego. Przez częste zebrania dało się ożywić ducha i siłom jego nadać rozmach pewności i wytrzymałości.

Zebrania Zarządu było 16, zebrania ogólnych 16. Zebrania ogólne miały podwójny charakter. Obok zebrania, na których za-

łatwiane były sprawy administracyjne, sprawozdania z sekcji, oraz bieżące sprawy szkolne, — urządzano zebrania, celem wspólnego wypowiedzenia myśli, na temat, zreferowany przez jedną z koleżanek. Zebrań takich było 6. Tematem ich były referaty o następującej treści: „Jakich środków należy użyć, aby usunąć opieszałość w klasie?“, „Współpraca w osiągnięciu wspólnego celu“, „Egoizm w klasie, oraz sposoby jego zwalczania“. Referaty odniosły pewien skutek, jakkolwiek wypowiedzenie się koleżanek na ich temat było małe, a zainteresowanie się nimi, sądząc z zewnętrznych objawów — również nieliczne.

Celem pogłębienia idei samorządowej urządzono ankietę na następujące pytania: „Czy jestem zwolenniczką samorządu i dlaczego?“, „Czego żądam od samorządu w naszej klasie?“, „Co widzę złego i niewłaściwego w naszym samorządzie?“, „Co jest w nim dobrego?“, „Jakich środków użyłabym, by stworzyć taki samorząd, jakim go sobie wyobrażam?“ Odpowiedzi ankiety, którą jednak nie wszystkie koleżanki wypełniły, wykazały bardzo różne pojęcia sprawy, jakkolwiek wszystkie oświadczyły się za samorządem. Obok ankiet, wykazujących małe zrozumienie celu, były również ankiety, zawierające dużo głębszych myśli i nowych projektów, które starano się wprowadzić w życie. Niekiedy przychodziło na zebraniach do ożywionych dyskusyj. Wszelkstronnie ujęte punkty kilkumiesięcznego konkursu „Solidarności“ umiały zachęcić koleżanki do wytrwałej pracy nad sobą, zarówno w stosunku do siebie samej, jak i otoczenia.

Celem wypróbowania, a zarazem i rozbudzenia solidarności klasowej, oraz poczucia obowiązku względem Gminy, — rozdzieliły między siebie uczennice pracę nad ubraniem sali szkolnej. I tutaj w sposobie wykonania podjętego obowiązku zaznaczyły się znaczne różnice, rzucające światło na dotyczące jednostki.—

Celem ożywienia wspólnego życia szkolnego zrealizowano pomysł urządzenia kilku wycieczek i kuligu, który przyniósł dużo wesołych i miłych wspomnień. Nad umysłową stroną życia czuwała Sekcja samopomocy naukowej, udzielając lekcji słabszym koleżankom w oznaczonym czasie. Prowadzące Sekcję miały książeczki, w których notowały pewne uwagi.

Istniejąca Sekcja porządkowa czuwała nad porządkiem w klasie i dyżurowaniem. Zarówno Sekcja samopomocy, jak i Sekcja porządkowa zdawały na zebraniach sprawozdania z swej działalności.

Fundusze gminne z wkładek miesięcznych (5 gr), wynoszą naogół 23 zł, nie licząc nadprogramowych wkładek, celem pokrycia kosztów ubrania klasy. Pozostałe pieniądze (3·90 zł), przeznaczone początkowo na wycieczkę, ofiarowano na Pomoc koleżeńską.

Jakkolwiek rezultaty pracy nie odpowiadały w pełni wymaganiom i oczekiwaniom naszym, to jednak wykazały dobre chęci i starania, przygotowały Gminę do wytrwalszej i usilniejszej pracy w następnym roku szkolnym.

Kwiecińska Wieńczysława

Synowcówna Wiktorja

Praca w Samorządzie na V kursie była uzupełnieniem planów i zamiarów lat ubiegłych, a przedewszystkiem zmierzała do wyrobienia duchowego jednostek i życia się całej klasy. W osiągnięciu zamierzonego celu pomagały skutecznie różne sekcje, które tworzyły się w związku z potrzebami chwili. One zmuszały uczennice do intensywniejszych wysiłków, a niekiedy i ofiar dla celów społeczności klasowej.

Z pośród kilku wspomnieć należy o Sekcji estetycznej, której zadaniem było zdobienie i utrzymywanie porządku w klasie, a także dekoracja sali na urządzone przez Gminę naszą uroczystości.

Z naukowych sekcij najsukuteczniej działała „matematyczna“. Prócz tego na terenie samorządu istniały sekcje, mające uczennicom ułatwić przygotowanie do matury z innych przedmiotów. Matura była tym problemem, który silnie wpłynął na zbliżenie i zespolenie się klasy.

Do wprowadzenia w życie idei samorządowych przyczyniły się również zebrania ogólne i Zarządu, ożywione referatami, dyskusjami i humorystycznymi wyjątkami z kroniki klasowej. Zebrań zwyczajnych odbyło się 10, referatów było 3: „Klasa szkolna — grupą społeczną“, „Jacek Malczewski“, „Samorząd szkołą charakterów“.

Treścią 12 zebrań Zarządu było opracowywanie wniosków na zebrania ogólne, obmyślanie sposobów zapobiegania obojętności członków, wyszukiwanie nowych dróg realizowania zakreślonych planów i współdziałania Gminy we wychowaniu uczennic.

Pełne zrozumienie znaczenia samorządu zawdzięczamy pracy Grona nauczycielskiego i lekcjom pedagogiki. W miarę możli-

wości starały się uczennice do końca brać czynny udział w życiu Gminy.

Z planowanych wycieczek odbyła się tylko jedna w okolicę Bochni z Dyrektorem zakładu i Opiekunem klasy. Członkinie samorządu, zależnie od zamiłowania, należały do Kótek, istniejących na terenie szkoły. Było na V kursie 21 sodalisek, 3 harcerki, 43 członkinie Koła krajoznawczego, 4 Koła dramatycznego, 15 należało do Spółdzielni.

Wyniki tegorocznej naszej pracy nie są takie, jakich spodziewaliśmy się, czujemy jednak zadowolenie, gdyż trud nasz nie poszedł na marne, — jednostki, które w szkole owiane były zapalem do pracy na terenie Samorządu, wyniosły dużo wyrobienia wewnętrznego i przygotowania do działania na szerokiem polu naszego polskiego społeczeństwa.

Stefanja Gurbielówna
Marja Górczanka

Samorząd okręgowy czuwał nad całością i rozwojem pracy w poszczególnych samorządach klasowych i ześrodkowywał wszelkie poczynania na terenie szkoły. Zebrania S. O. — mające dawniej charakter czysto sprawozdawczy — zmieniły się; wydział bowiem (którego roku zeszłego nie było), przygotowywał ogólny kierunek prac, porządek dzienny na zebrania S. O.; dbał o ożywienie działalności samorządowej na terenie całej szkoły, o zbliżenie się uczennic całego zakładu. Dzięki inicjatywie wydziału utworzyły się nowe Koła (dramatyczne, L. O. P. P., robót i Czytelnia szkolna), dzięki jego zachęce wszystkie gminy ubrały klasy, wszystkie urządzały zebrania pokazowo-towarzyskie, międzyklasowe, przygotowywały referaty, które były przedmiotem dyskusji ogólnej na zebraniu S. O.

Zorganizowanie i pomoc w utworzeniu się Samorządu na kursie I należy także do zakresu działania Samorządu okręgowego. Wydział opracowuje na podstawie tegorocznego doświadczenia plan pracy na rok przyszły.

Wróblewska Stanisława (kurs V)
Zawicka Marja (kurs IV)

Sodaliczka Marjańska liczy obecnie 87 członkiń, w tem 46 sodalisek, a 41 aspirantek. Moderatorem Sodaliczki jest Ks. Dr. Władysław Kuc.

Zebrań ogólnych odbyło się 10, z tych jedno walne, poświęcone wyborom Wydziału. Na zebraniach odczytywane były referaty, opracowane przez sodaliski. W skład wydziału wchodzi: prezydentka Apolonja Sikorzanka, zastępczyni Natalja Kazanecka, sekretarka Stanisława Michniowska, skarbniczka Karolina Rzepczanka.

Sodalicja posiada własną bibliotekę, która w u. r. szk. liczyła 183 tomy treści religijnej. Na św. Mikołaja została wzbogacona 50 książkami przez ks. prof. W. Gadowskiego — razem obecnie liczy 233 książek.

Najuroczystszy moment całorocznej pracy Sodalicji było przyjęcie nowych sodalisek 2 lutego do grona Dzieci Marji. Na święto Patronki naszego Zakładu św. Teresy od Dzieciątka Jezus — Sodalicja urządziła uroczysty poranek.

W skład Sodalicji wchodzi sekcje:

1) Eucharystyczna, której celem oddanie czci Panu Jezusowi, utajonemu w Najświętszym Sakramencie Ołtarza przez adorację. Prócz miesięcznej adoracji odbywały się także adoracje w czasie nabożeństwa czterdziestogodzinnego i majowego.

2) Misyjna, której celem było krzewienie idei misyjnej, oraz wspieranie misji przez modlitwę i składki pieniężne.

Składki miesięczne wynoszą po 10 gr., z czego pokrywa się wydatki sodalicyjne.

Sodalicja prenumeruje 32 egzemplarze pisemka p. t. „Cześć Marji“.

Dzięki troskliwej opiece ks. Moderatora i pracy sodalisek — Sodalicja rozwija się pomyślnie.

Sikorzanka Apolonja (kurs V)

Kazanecka Natalja (kurs IV)

Koło Krajoznawcze im. K. Tetmajera liczy członków 145, wśród nich 45 czynnych, 100 wspierających. Opiekunem Koła jest prof. Bronisław Nowak.

W skład Zarządu, który objął czynności od 1 stycznia b. r., wchodzi: przewodnicząca C. Mrózkówna, zast. przew. J. Synowcówna, sekretarka J. Lisówna, skarbniczka J. Furmańska, bibliotekarka J. Rejdychówna; ściąganiem wkładek i opłaty za „Orli Lot“ zajmują się delegatki poszczególnych kursów.

Koło odbyło 9 zebrań, Zarząd zaś 8 posiedzeń celem omówienia kwestji dalszego rozwoju pracy w Kole. W tym roku

praca w Kole odbywa się w szybszym tempie, czego dowodem referaty, odczyty, wycieczki, zbieranie podań i pieśni ludowych okolic Bochni, zbieranie minerałów, pocztówek, fotografii i ilustracyj. Uczennice czytały książki i pisemka, wypożyczone z biblioteki Koła, a obejmującej 72 książki treści krajoznawczej, roczniki „Orlego Lotu“ i „Iskier“. „Orli Lot“ prenumeruje 35 uczenic.

Na podstawie przeczytanych książek, a także z wycieczek opracowano 8 referatów: St. Bursztynówna „Legendowe postacie zakopiańskie“, C. Mrozkówna „Krakowiacy“ (w ciągu dwóch zebrań), W. Kwecińska „Wiśnicz“, Wł. Świdrówna „Kruszwica i jej zabytki“, J. Furmańska „Wieliczka“, M. Szymańska „Poznań“, J. Synowcówna „Limanowa“.

Koło odbyło kilka wycieczek w okolicy Bochni i do Ojcowa. Jedną z ważniejszych prac w Kole, to „Monografia Bochni“, którą opracowało 8 uczenic z wielką ochotą i zapałem. Oprócz tego weźmie Koło czynny udział w Zjeździe Kół Krajoznawczych w Krzemieńcu, w dniach 29 czerwca do 2 lipca b. r., wysyłając 4 delegatki, które pod kierunkiem opiekuna Koła zwiedzą Lwów i okolice Krzemieńca.

Obecne wyniki pracy w Kole przedstawiają się o wiele wydatniej, niż w początkach. Uczennice lepiej zrozumiały cel Koła, zainteresowały się jego pracą, to też garną się do niego z wielkim zapałem i ochotą. Ponieważ liczba członkiń jest pokaźna, nic więc dziwnego, że Koło sytuowane materjalnie jest wcale dobrze, a więc posiada lepsze warunki rozwoju. Koło jest członkiem „Ligi Ochrony Przyrody“.

Stępniewska Antonina (kurs V)

Mrozkówna Cecylja (kurs IV)

Koło dramatyczne. Celem Koła, zawiązanego w dniu 16 października, było zarówno kształcenie naukowe, jak rozwijanie uczuć patriotycznych, społecznych i estetycznych przez uroczyste obchodzenie świąt narodowych i urządzenie przedstawień.

Zainteresowanie wśród Koła, które liczyło 95 członkiń, było znaczne. Założycielką Koła i jego opiekunką była naucz. M. Cażanka. W skład Zarządu weszły następujące uczennice: przewodnicząca M. Muszanka, wiceprzewodnicząca W. Podolowska, skarbniczka Z. Broszkiewiczówna, sekretarka główna

W. Kwiecińska, 3 sekretarki poboczne: St. Zapalanka, E. Wójtowiczówna i Czesł. Taborówna.

Wkładki miesięczne Koła wynosiły 5 gr. Zebrań Zarządu było 13, zebrań ogólnych 5. Celem zebrań Zarządu było omówienie i ułożenie programów, oraz wspólne zastanowienie się nad sposobem ich wykonania. Celem zebrań ogólnych było wzajemne porozumienie się członkiń, rozważanie spraw, dotyczących Koła, oraz wygłaszanie odczytów.

W celu samokształcenia się urządziło Koło odczyty na temat: „Rozwój dramatu, tragedji i komedji“. Odczyty rozpoczął referat W. Kwiecińskiej pt. „Rozwój dramatu w starożytności“.

Aby poznać architekturę zamku wiśnickiego, urządziło Koło wycieczkę do Wiśnicza, która została poprzedzona słosownym referatem. Koło zajmowało się urządzaniem poranków i wieczorków. W dniu 11 listopada urządzono uroczysty poranek ku uczczeniu 11 letniej rocznicy zmartwychwstania Polski. Program poranku przedstawiał się następująco:

Słowo wstępne, Z. Czachorówna (kurs V),

„Szczęśliwe ludy“, deklamacja M. Muszanki (kurs V),

„Leci liście z drzewa“, śpiew chóralny,

„Żałoba“, żywy obraz z deklamacją M. Świdorskiej (kurs I),

„Legjony“, śpiew chóralny,

„Jeszcze Polska“, śpiew chóralny.

Dnia 19 marca urządzono ku uczczeniu imienin Marszałka J. Piłsudskiego poranek, który rozpoczął się odśpiewaniem pieśni „Cześć polskiej ziemi, cześć!“, poczem nastąpiła deklamacja M. Świdorskiej i słowo wstępne W. Łukasiewiczówny. Odśpiewaniem hymnu narodowego zakończono poranek.

Dnia 8 kwietnia odbył się w sali Kina miejscowego „Marysieńka“ uroczysty wieczorek z następującym programem:

„Patrz jak się pięknie gwiazdy migocą“, } śpiew z muzyką,
„Gdybym ja była“, }

„Zaszumi bór“, Kasprowicz, deklamacja Muszanki,

„Zaszumił las“, śpiew chóralny,

„Dzikusek“, deklamacja chóralna,

„Dwa wiatry“, deklamacja chóralna,

„Straszny dwór“, wyjątek z opery Moniuszki,

„Okrężne“, komedja w 2 aktach J. Korzeniowskiego.

Przedstawienie powtarzane było 2 razy, po południu dla młodzieży po cenach 50 gr i 30 gr., wieczorem dla Publiczności

po cenach 1.50 i 1 zł. Sala Kina wypełniona była po brzegi. Przedstawienie wywołało ogólne zadowolenie widzów, a uznanie pracy i podjętych trudów dało członkiniom Koła pełne zadośćuczynienie i zachęciło je do dalszej pracy. O pomyślnym wyniku wieczorku świadczy dochód, wynoszący naogół 685.93 zł., z czego po zapłaceniu sali, afiszów i innych wydatków, wynoszących 352.34 zł, zostało czystego zysku 333.59 zł; na wydatki i potrzeby Koła wzięto 33.59 zł, resztę oddano do dyspozycji Szkolnego Koła Rodzicielskiego.

Dnia 3 maja urządziło Koło poranek ku uczczeniu 136 rocznicy Konstytucji 3 Maja.

Muszanka Marja (kurs V)

Podolowska Wilhelmina (kurs IV)

Harcerstwo pozostaje pod kierunkiem nauczycielki Janiny Stankiewiczówny. Na terenie naszego zakładu działają dwie drużyny harcerskie. Oprócz tego drużyny nasze prowadzą drużynę szkoły powszechnej.

Drużynową I drużyny im. E. Plater jest drużyna H. Broszkiewiczówna, ucz. kursu IV; drużynową II drużyny im. H. Pustowójtówny jest drużyna H. Ząbikówna, ucz. kursu V.

Obie drużyny pracowały w tym roku prawie wyłącznie nad jak największym pogłębieniem wyszkolenia harcerskiego, zdobyciem stopni i sprawności, co udało się w dość wysokim stopniu przeprowadzić, gdyż drużyny, które posiadają wciąż nowy materiał, liczą 1 samarytankę, 6 pionierek, 41 ochotniczek, bez stopni zaledwie 5 najmłodszych druhen, po przyrzeczeniu 30 druhen.

Zbiórki drużyn odbywały się 2 razy, zastępów 4 razy w miesiącu. Na zbiórkach zastępów przygotowywano się do składania stopni; zbiórki drużyn, poświęcone zżyciu się i zbliżeniu, dawały możliwość do wzajemnej wymiany zdań przy gawędach, pozwalały poznać lepiej wielki cel Harcerstwa, drogi doń wiodące i obowiązki względem Ojczyzny i rodaków, jakie czekają harcerkę, zwłaszcza harcerkę — nauczycielkę. W związku z tem korzystały prawie wszystkie drużyny z biblioteki harcerskiej, zorganizowanej przez gromadę starszo-harcerską.

Drużyny urządziły wycieczki w okolice Bochni. Na wycieczkach tych — prócz gawęd przy ognisku — odbywały się ćwiczenia i gry polowe. Z nastaniem wiosennych dni, zastępy urządziły

swoje zbiórki na wolnem powietrzu, aby się na nich łatwiej zaznajomić ze znakami patrolowemi i przyrodoznawstwem.

W kursie, urządzonym w sierpniu 1929 r. przez Kom. Chor. w Słobódce, na pograniczu Łotwy, brały udział 2 kandydatki na drużynowe. Kilka harcerek było również obecnych na odprawie w Krakowie.

Drużyny urządzały uroczyste wieczornice, jak tradycyjną na św. Andrzeja, związaną z imieninami kapelana ks. Bilińskiego, „Opłatek“ i inne. Wieczornice te urozmaicone były produkcjami własnego pomysłu.

Praca społeczna harcerek polegała na opiekowaniu się i pomaganiu w nauce dzieciom szkoły żeńskiej i męskiej. Pracy tej poświęcały 9 godzin dziennie.

Drużyny brały nadto udział we wszystkich imprezach, urządzanych przez zakład, w różnych uroczystościach narodowych, oraz rozwinęły żywą działalność w urządzonym w Bochni popisie obrony przeciwgazowej.

Dowodem żywotności drużyn i osiągniętego pewnego stopnia wyrobienia był obóz, urządzony staraniem Hufca, przy pomocy K. P. H. w Ludwipolu na terenie K. O. P. na Wołyniu. W obozie wzięło udział 30 harcerek. Celem obozu było rozwinięcie pracy społecznej wśród tamtejszej ludności, to jest urządzanie pogadanek, skupianie koło siebie działwy, uczenie jej śpiewu, gier i zabaw. Z zadania tego wywiązały się harcerki dobrze. Oprócz tego program pracy obozowej obejmował wychowanie fizyczne, pojęte w dość szerokim zakresie, a to: gimnastykę, lekką atletykę, sporty, przysposobienie wojskowe, prowadzone przez instruktora wojskowego, oraz wycieczki w okolicę obozu. Po powrocie z obozu kilkanaście harcerek zwiedziło Poznań i P. W. K.

Harcerki, wywdzięczając się za miłe przyjęcie i dając dowód pamięci o naszej Straży pogranicznej, posłały dla żołnierzy K. O. P. w Ludwipolu na „Gwiazdkę“ upominki.

W nadchodzące wakacje organizują drużyny obóz w lipcu. W narodowym zlocie drużynowych na Pomorzu wezmą udział przedstawicielki obu drużyn; będą się one specjalizowały w pewnych dziedzinach pracy harcerskiej.

Naogół praca w drużynach jest ożywiona. Harcerki znają swe zadanie i dążą do zrealizowania swych haseł, mimo licznych trudności.

Ząbikówna Helena (kurs V)

Broszkiewiczówna Helena (kurs IV)

Spółdzielnia „Przyszłość“ liczy członkiń 70. Opiekunem jej jest prof. Urbanek, przewodniczącą M. Szymańska, zastępczynią L. Rzepczanka, sekretarką M. Klasianka, skarbniczką J. Ostrowska. „Przyszłość“ prowadzi dwa sklepy: jeden z przyborami szkolnymi, drugi z drugimi śniadaniem. Pierwszy prowadzą uczennice kursu IV, drugi uczennice kursu III. „Przyszłość“ odbyła 2 walne zebrania, przewidziane statutem. Celem tych zebrań było omówienie potrzeb „Przyszłości“, wybranie Zarządu, omówienie ważniejszych punktów statutu.

W ciągu całego roku „Przyszłość“ operowała towarem, którego zakupiła za 2.500 zł. Był dopuszczalny kredyt, z którego korzystały wszystkie uczennice seminarjum, pomimo tego, że nie wszystkie należą do spółdzielni.

Szymańska Marja (kurs IV)

Rzepczanka Karolina (kurs IV)

Liga Obrony Powietrznej i Przeciwigazowej została w zakładzie założona z dniem 1 stycznia pod opieką lekarza zakładu Dra Stanisława Hyżyckiego. Liczy członków wspierających 79, rzeczywistych 8. W skład Zarządu wchodzi: przewodnicząca M. Szymańska, zastępczyni J. Furmańska, sekretarka W. Synowcówna, skarbniczka E. Wankiewiczówna.

Ogólne wkładki uczennic wynoszą 60 zł, które zostały oddane na ręce Prezesa powiatowego L. O. P. P. Karola Szymanowicza. Oprócz tego wysłano pieniądze na budowę awionetki Braci Działyńskich. Celem zebrań walnych było pouczenie członkiń L. O. P. P. o znaczeniu przyszłej wojny gazowej, przyczem Dr. Hyżycki udzielał informacji co do zatrucia gazami i ratownictwa.

W pokazie jesiennym obrony przeciwigazowej dnia 13 października wzięło czynny udział kilka harcerek naszego zakładu; dnia 5 maja zwiedził kurs III i IV wagon propagandowy obrony przeciwigazowej; 25. maja zaś spełniały znowu nasze harcerki rolę pielęgniarek w pokazie obrony przeciwigazowej.

Szymańska Marja (kurs IV)

Furmańska Józefa (kurs IV)

Szkolną Kasę Oszczędności, której kierowniczką jest naucz. Dr. Balbina Lustgartenówna, założono w styczniu br. Stan kasy w czerwcu wynosi 204.24 zł. Na sumę tę złożyły się następujące kursa:

Kurs	I	złożył	37·32	zł
„	II	„	117·54	„
„	III	„	15·00	„
„	IV	„	37·38	„

Zbieraniem oszczędności zajmuje się w każdej klasie 1 (względnie 2) uczenica, która oddaje je z końcem każdego miesiąca na ręce kierowniczkii; ta zapisuje je w arkuszu zbiorczym, dopisując odpowiednie procenta, poczem zanosi do Komunalnej Kasy Oszczędności miasta Bochni.

Równocześnie wpisuje się do książeczki wkładekowej każdej członkini złożoną przez nią w ciągu miesiąca sumę i dolicza odpowiedni procent.

Dla kontroli zapisuje się na specjalnych arkuszach kwoty złożone przez poszczególne członkinie w ciągu miesiąca.

Podstawą wychowania fizycznego była obowiązkowa nauka gimnastyki, tudzież zabawy i gry ruchowe dla wszystkich kursów.

Ćwiczenia odbywały się pod kierownictwem naucz. Zofji Grohmanówny — w porze zimowej w sali gimnastycznej szkoły powszechnej żeńskiej im. św. Kingi, w miesiącach jesiennych i wiosennych na wolnem powietrzu.

Obok ćwiczeń praktycznych — część teoretyczna obejmowała: rozwój metod ćwiczeń cielesnych, rozpatrywanie wszelkich postaci ruchu, znaczenie zabaw, gier, omawianie toków lekcyjnych, historję wychowania fizycznego, szczegółową systematykę ćwiczeń metodycznych i gier ruchowych, układanie wzorów lekcyjnych, rozkazownictwo, fizjologję pracy mięśniowej.

Dla zdobycia umiejętności prowadzenia ćwiczeń cielesnych, zabaw i gier ruchowych z młodzieżą szkół powszechnych, uczennice prowadziły same lekcje gimnastyczne, zabawy i gry ruchowe z koleżankami według wzorów, opracowanych wspólnie z nauczycielką wychowania fizycznego.

Wycieczki. Uczennice odbyły cały szereg wycieczek. Poza obowiązkowemi wycieczkami o charakterze geograficzno-przyrodniczym, zwiedziły w towarzystwie nauczycielek i nauczycieli zabytki sztuki i architektury w Krakowie, browar w Okocimie, kopalnię soli w Wieliczce, fabrykę wyrobów glinianych i elektrownię miejską w Bochni. Oprócz wycieczek o charakterze towa-

rzysko-rozrywkowym (palenie ognisk jesienią, kuligi zimą, wycieczki w najbliższe okolice Bochni tak jesienią, jak wiosną, urządzone przez poszczególne samorządy) — odbyły się wycieczki do teatru w Krakowie na „Przyjaciół“ Fredry, „Wiatr od pół“ Wiśniowskiego, „Zemstę“ Fredry — wakacyjna wycieczka do Poznania na P. W. K. i do Gniezna.

Nadto brały uczennice bardzo liczny udział w Powszechnych Wykładach Uniw. Jagiell. i naukowych przedstawieniach miejscowego kinoteatru.

Nauki śpiewu i muzyki udzielał nauczyciel Jan Kuc w wyznaczonych godzinach przez Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Nauka tych przedmiotów opierała się na podręcznikach Stanisława Kazury, Piotra Maszyńskiego, Kazimierza Garbusińskiego i Dra Gabryela Leńczyka; uwzględniała zarazem cel nauki, zasady śpiewu i muzyki, metodykę śpiewu, Solfeggio, harmonję, formy muzyczne, emisję głosu, dykcję, historję muzyki i sposoby dyrygowania chórem.

Na V kursie zaznajamiano uczennice z programami nauki śpiewu w szkołach powszechnych siedmioklasowych, nadto zwrócono uwagę na podręcznik zreformowanej nauki śpiewu Joanny Pauliny Loeblowej.

Nauka śpiewu chóralnego odbywała się w godzinach popołudniowych. Wykonywano utwory muzyków polskich: Chopina, Moniuszki, Kurpińskiego, Maszyńskiego, Noskowskiego i Wallek-Walewskiego. Nadto zapoznawano młodzież z utworami Bethovena, Schuberta i Mozarta.

Nauka gry na skrzypcach odbywała się pod kierunkiem nauczyciela Jana Kuca na podstawie praktycznej szkoły nauki gry na skrzypcach dla uczniów i uczennic seminarjów nauczycielskich, opracowanej przez Antoniego Langerę i F. J. Dietza.

Na V kursie grano przeważnie pieśni nabożne i piosenki świeckie takie, których uczennice jako nauczycielki będą dzieci uczyły.

Tak — jak śpiew chóralny, tak też zespołową grę instrumentalną o akompanjamentie harmonjum prowadzono w godzinach popołudniowych, wykonując utwory łatwe: marsze, mazurki, polonezy i walce.

Uczenice tutejszego zakładu śpiewały w kościele parafjalnym podczas nabożeństw szkolnych, a jako orkiestra i chór brały udział nie tylko podczas uroczystości szkolnych, ale występowały i w charakterze współpracowniczek w obchodach narodowych, organizowanych przez Komitety obywatelskie.

Wystawa rysunków i robót ręcznych, urządzona przez naucz. E. Słuszkiewiczównę i Z. Grohmanównę w dniach od 1—5 czerwca b. r., wykazała sumienną pracę i dużo zdolności uczenic.

Nauki ratownictwa na IV kursie udzielał lekarz szkolny Dr. St. Hyżycki w 1 godzinie tygodniowo w II półroczu.

Przedmiotem nauki było: opatrywanie ran, oparzeń, zacczadzenie, porażenie piorunem, omdlenia z różnych powodów, ukąszenia przez zwierzęta wściekłe, ukąszenia żmii, owadów, wyjmowanie ciał obcych z załamka powiek, zakładanie opatrunków przy złamaniach kości, następnie pierwsza pomoc przy zatruciach.

Dla wszystkich uczenic, należących do Kółka L. O. P. P., wygłosił lekarz powiatowy pouczenie o obronie przeciwchemicznej ludności cywilnej.

Dentystyka. Lekarz szkolny przeprowadził rewizję zębów u wszystkich uczenic I-go kursu z początkiem roku szkolnego, w ciągu roku przy sposobności u uczenic wyższych kursów.

Do dentysty odesłano 99 uczenic. Ze zniżek przy plombowaniu i leczeniu zębów u dwóch miejscowych dentystów korzystało 39 uczenic.

Pomoc koleżeńska uczenic pozostawała pod zarządem dyrektora zakładu. Ogólny dochód (ze zwróconych zniżek za rok szkolny 1924/25, 1926/27, 1927/28 przez byłe uczenice zakładu) wynosił 1070 zł; zapomóg nie udzielano — celem rychlejszego powiększenia funduszu żelaznego. Fundusz ten, umieszczony na książeczce M. K. O. w Bochni, Nr. 28664 wynosi wraz z kapitałem zeszłorocznym (4468.84 zł) kwotę 5538.84 zł + odsetki za rok 1929/30 374.72 zł, razem 5,913.56 zł.

Zakład utrzymuje się z opłat uczenic. Opłata miesięczna wynosi 50 zł. Z tego 10 zł odkłada się na dobudowę skrzydła do budynku seminarjum.

Na stancji mieszkało	65	uczenic
U rodziców	160	„
Razem	225	uczenic.

VI. STATYSTYKA UCZENIC Z KOŃCEM ROKU SPRAWOZDAWCZEGO.

T Y T U Ł Y:	K u r s					Razem
	I	II	III	IV	V	
<i>I. Liczba uczenic:</i> wpisanych na rok sprawozdawczy	45	48	40	47	45	225
ubyło w ciągu roku	—	1	2	—	—	3
przybyło w ciągu roku:	—	—	1	—	2	3
pozostało z końcem roku	45	47	39	47	47	225
<i>II. Religja:</i> rzymsko-katolicka	45	47	39	47	47	225
<i>III. Narodowość:</i> polska	45	47	39	47	47	225
<i>IV. Wynik klasyfikacji z końcem roku sprawozdawczego:</i>						
przysposobione na kurs wyższy z postępow bardzo dobrym	8	5	6	5	11	35
przysposobione na kurs wyższy	37	40	30	40	36	183
przeznaczone do egz. uzupeł.	—	—	1	1	—	2
nieprzysposobione	—	1	1	1	—	3
nieklasyfikowane	—	1	1	—	—	—
R A Z E M	45	47	39	47	47	225
<i>V. Miejsce zamieszkania rodziców:</i>						
w siedzibie zakładu	27	33	26	26	34	146
w powiecie	17	13	11	18	11	70
w innych powiatach:	1	1	2	3	2	9
zagranicą	—	—	—	—	—	—
R A Z E M	45	47	39	47	47	225

T Y T U Ł Y:	K u r s					Razem
	I	II	III	IV	V	
<i>VI. Zafrudnienie rodziców:</i>						
rolnicy-ziemieństwo (wielka własność)	—	—	—	—	—	—
rolnicy-włościanie	10	6	13	11	9	49
samoistni przemysłowcy	—	2	—	—	—	2
„ rzemieślnicy	1	2	2	—	4	9
„ kupcy	1	1	—	1	1	4
pracownicy rolni	—	—	—	—	—	—
„ przem. i rękodziel.	—	—	—	1	—	1
„ handlowi	—	—	—	—	—	—
wolne zawody umysłowe	—	—	—	—	6	6
wojskowi czynni	—	1	—	—	—	1
urzędnicy państw. i pryw.	8	13	3	9	3	36
niżsi funkcyj. „ „	9	7	5	6	—	27
emeryci:	8	8	11	9	10	46
właściciele real. miejskich	—	—	—	—	—	—
inne zawody	8	7	5	10	14	44
R A Z E M	45	47	39	47	47	225

VII. STATYSTYKA EGZAMINU DOJRZAŁOŚCI W ROKU SPRAWOZDAWCZYM.

Burkiewiczówna Władysława ur. 19 X 1908 w Połomiu	rel. rzym.-kat		
Cisakówna Cecylja Michalina ur. 29 X 1909 w Bochni	"	"	"
Czachorówna Zofja Adela ur. 16 XII 1909 w Bochni	"	"	"
Dankówna Michalina ur. 17 IX 1910 w Porębie Spyt.	"	"	"
Fietkówna Marja ur. 19 XI 1911 w Krakowie	"	"	"
Fiskówna Anna Marja ur. 22 VI 1907 w Bochni	"	"	"
Gałczykówna Janina Matylda ur. 27 VII 1907 w Bochni	"	"	"
Górczanka Marja Anna ur. 16 X 1911 w Bochni	"	"	"
Gregorowiczówna Franciszka St. ur. 4 X 1910 w Bochni	"	"	"
Gurbielówna Stefanja Magd. ur. 22 VII 1910 w Bochni	"	"	"
Krajewska Stanisława ur. 7 IV 1910 w Kurowie	"	"	"
Kubicka Marja Józefa ur. 5 XI 1910 w Bochni	"	"	"
Kulmianka Eugenja Agnieszka ur. 2 XI 1909 w Bochni	"	"	"
Laskówna Marja ur. 2 VI 1909 w Chodorkowie	"	"	"
Łazowska Matylda ur. 1 II 1909 w Wiśniczu Starym	"	"	"
Majchrówna Jadwiga ur. 26 XI 1911 w Brzozowie	"	"	"
Mazgajówna Janina ur. 8 XI 1909 w Strusinie-Tarnowie	"	"	"
Mleczkówna Antonina ur. 28 VIII 1909 w Chodenicach	"	"	"
Muszanka Marja Janina ur. 23 X 1909 w Łapczycy	"	"	"
Nasalska Józefa ur. 2 I 1910 w Ispinie	"	"	"
Nehrebecka Janina Petronela ur. 1 IV 1911 w Bochni	"	"	"
Niewolska Adela Karolina ur. 22 VIII 1906 w Jodłówce	"	"	"
Nowotarska Marja ur. 5 VIII 1908 w Rymanowie	"	"	"
Piątkowska Eugenja Wł. ur. 6 VI 1910 w Bochni	"	"	"
Pszonczakówna Helena ur. 25 XI 1911 w Kołomyi	"	"	"
Romanowska Anna Stefanja ur. 12 VII 1910 w Bochni	"	"	"
Rusinówna Helena Marja ur. 25 XI 1911 w Bochni	"	"	"
Rzepianka Eugenja Antonina ur. 24 XI 1909 w Bochni	"	"	"
Sitkówna Marja Katarzyna ur. 2 II 1910 w Bochni	"	"	"
Słowikówna Marja ur. 27 XI 1911 w Uściu Solnem	"	"	"
Sowianka Stanisława Helena ur. 23 IV 1906 w Bochni	"	"	"
Stachnikówna Anna ur. 28 IX 1910 w Wiatowicach	"	"	"

Stasiaczkówna Janina	ur. 3 VIII 1910	w Olszowej	rel. rzym.-kat.
Sępniewska Antonina	ur. 8 VIII 1911	w Bochni	„ „ „
Stryczkówna Anna Estera	ur. 22 VII 1910	w Laskowej	„ „ „
Światakówna Janina Marja	ur. 30 III 1910	w Bochni	„ „ „
Świdrówna Władysława	ur. 6 IX 1909	w Bochni	„ „ „
Tarczałowiczówna Marja	ur. 22 III 1910	w Bochni	„ „ „
Tomasikówna Antonina	ur. 14 XII 1905	w Bochni	„ „ „
Trusiówna Stanisława	ur. 5 IV 1907	w Wiśniczu Starym	„ „ „
Wojasówna Stefanja Emilja	ur. 11 X 1909	w Bochni	„ „ „
Wolwska Marja Karolina	ur. 2 XI 1907	w Bochni	„ „ „
Wójcikówna Wilhelmina	ur. 3 IV 1911	w Bochni	„ „ „
Wróblewska Stanisława	ur. 21 IV 1910	we Lwowie	„ „ „
Wydrzanka Janina Zofja	ur. 31 V 1908	w Bochni	„ „ „
Zacharzanka Marja	ur. 7 V 1908	w Wiśniczu Nowym	„ „ „
Ząbikówna Helena Anna	ur. 27 X 1910	w Bochni	„ „ „

Egzamin dojrzałości odbył się w terminie letnim pod przewodnictwem dyrektora zakładu prof. Henryka Trzpisia.

TEMATY WYPRACOWAŃ PIŚMIENNYCH:

- a) z języka polskiego: Kochanowski jako poeta, człowiek i obywatel.
    Legjony polskie w epoce Napoleona i w epoce wojny światowej (1914—1918).
    Znaczenie morza w kulturalnym i gospodarczym życiu narodów w ogóle, a naszego odrodzonego państwa w szczególności.
- b) z pedagogiki: Radość jako pierwiastek twórczy w życiu dziecka.
    W jaki sposób można wyrabiać u dzieci poczucie państwowości polskiej?
    Wychowawcze znaczenie wycieczek szkolnych.
-

VIII. WYKAZ UCZENIC W ROKU SPRAWOZDAWCZYM.

Ucznnice przysposobione na kurs wyższy z postępm b. dobrym tłustym drukiem.

"	"	"	"	"	wymienione pod a.)*
"	nieklasyfikowane	"	"	"	b.
"	przeznaczone do egz. uzupeł.	"	"	"	c.
"	nieprzysposobione na kurs wyższy	"	"	"	d.

Kurs I (45)

a. Błońska Janina	Mazgajówna Elżbieta (niem.)
Brzeziańska Michalina (mat.)	Mleczkówna Apolonja
Chudzikówna Jadwiga	Norkówna Janina
Fischerówna Wanda	Olszewska Helena
Gadowska Kazimiera	Pilchówna Zofja
Gajewska Stanisława (geogr.)	Piszczkówna Emilja
Gawądówna Władysława	Skoczeniówna Aleks. (niem.)
Gregorowiczówna Jadwiga	Skoczówna Salomea
Ignacykówna Stanisława	Stankiewiczówna Karolina
Jarońska Janina	Struzikówna Marja (geogr.)
Jarońska Zofja	Sutorówna Aniela
Kauerówna Janina	Szudzianka Franciszka
Kasprzykówna Marja (śpiew)	Ślusarczykówna Olga
Kaszubianka Irena	Świdarska Marja
Klimkówna Władysława	Świgostówna Emilja
Klupianka Cecylja	Taborówna Czesława
Konaszewska Wanda	Terczyńska Feliksa
Korpalanka Julja	Uhmówna Czesława (mat.)
Kośmidrówna Teresa	Winiarska Bogumiła (niem.)
Kulmianka Stanisława	Wodzianka Zofja (niem.)
Kunzówna Zofja	Wyporkówna Antonina
Leśniakówna Antonina	Zacharzanka Anna (mat.)
Mazankiewiczówna Zofja	

*) Przedmiot przy nazwisku uczennicy oznacza postępn niedostateczny z tegoż przedmiotu.

Kurs II (47)

a. Białkowska Kazimiera	Paciorkówna Irena
Broszkiewiczówna Stefanja	Pagaczówna Władysł. (niem.)
Cisoniówna Stefanja	Pankiewiczówna Kazimiera
Demkówna Irena	Parzanka Helena
Fikówna Janina	Piątkowska Marja
Gnoińska Krystyna	Piechnikówna Zofja
Grelanka Kazimiera	Regulanka Zofja
Kaczmarczykówna Marja	Rejdychówna Józefa
Kanianka Jadwiga	Romańska Izydora
Kępianka Zofja	Rusoniówna Antonina
Kowalczukówna Marja	Słoninianka Zofja
Kowska Irena	Sowieńska Adela
Kozianka Aniela	Stachowiczówna Klotylda
Krajewska Wanda	Steczowiczówna Marja
Kraussówna Marja	Stępniewska Karolina
Kucianka Janina	Stokłosianka Adela
Kuflikówna Anna	Szczepańska Marja
Kulmianka Wanda	Śliwianka Irena
Leśna Janina	Tarczałowiczówna Michalina
Lisówna Janina	Wiatrówna Zofja (fiz.)
Miczanka Wiktorja	Wojczyńska Jadwiga
Migdałówna Janina	Zörnerówna Marja
Oborzanka Helena (niem.)	b. Hadowska Helena (wyst. 14/IV)
Osiczanka Emilja	d. Madejówna Stanisława.

Kurs III (39)

a. Bajdzianka Stanisława	Forysiówna Władysława
Barusiówna Genowefa	Hojnikówna Stanisława
Biernatówna Marja	Kalicka Aleksandra
Borucianka Marja (mat.)	Klasianka Marja
Broszkiewiczówna Zofja	Kolarzówna Stanisława
Bujakówna Marja	Kornasiówna Jadwiga (mat.)
Cebulanka Helena (niem.)	Kumorówna Marja
Chudzikówna Janina (fiz.)	Lewicka Stanisława
Darczanka Janina	Łachówna Helena
Drabikówna Emilja	Mastajówna Aleksandra

Matejčekówna Eleonora   **Świątkówna Kazimiera**
 Matyasikówna Józefa   Tatarzanka Krystyna
 Michniowska Stanisława   Wankiewiczówna Eleonora
Ostrowska Janina   Wójtowiczówna Emilja
 Popadjakówna Marja   Wolaninówna Bolesława
 Robakówna Jadwiga   Wroniewiczówna Anna
 Rudnicka Wanda   Żurkówna Marja
Smołczanka Marja   b. Kumorówna Janina (wyst. 1/XI)
 Synowcówna Julja   c. Bielczykówna Marja (geogr.)
 Szwarnóżanka Wiktorja   d. Schramówna Janina

Kurs IV (47)

a. Bilecka Ludmiła (pol.)   Nasalska Helena
 Bogdanowiczówna Jadwiga   Piecówna Janina
 Broszkiewiczówna Helena   Piekarczykówna Zofja (fiz.)
 Bursztynówna Stanisława   Piotrowska Józefa
 Cebulanka Marja   Podołowska Wilhelmina
 Czubakówna Bronisława   Ryncarzówna Józefa
Dobrzańska Helena   Rzepczanka Karolina
 Fortunianka Janina   Serafinówna Anna
 Furmańska Józefa   Sielecka Marja (śpiew)
 Gądorówna Marja   Sikorzanka Apolonja
 Golarzówna Zofja   Solakówna Katarzyna
 Gościńska Zofja   Strachówna Katarzyna
 Hojarska Stefanja   **Synowcówna Wiktorja**
 Katrzanka Antonina   Szelizanka Helena (mat.)
 Kazanecka Natalja   Szewczykówna Józefa (pol.)
 Klóskówna Stefanja   Szymańska Marja
 Kubicka Genowefa   Węgrzynówna Zofja
 Kucianka Felicja   Willamówna Marja
 Kulmianka Janina   Wroniewiczówna Janina (fiz.)
Kwiecińska Wieńczysława   **Zawicka Marja**
 Leśniowska Stefanja   **Zapalanka Stanisława**
 Łukasiewiczówna Wanda   c. Niewolakówna Marja (pol.)
 Matejczykówna Janina   d. Wereszczakówna Marja
 Mrózkówna Cecylja

a. Burkiewiczówna Władysława	Pszonczakówna Helena
Cisakówna Cecylja	Romanowska Anna
Czachorówna Zofja	Rusinówna Helena
Dankówna Michalina	Rzepianka Eugenia
Fietkówna Marja	Sitkówna Marja
Fiskówna Anna	Słowikówna Marja
Gańczykówna Janina	Sowianka Stanisława
Górczanka Marja	Stachnikówna Anna
Gregorowiczówna Franciszka	Stasiaczkówna Janina
Gurbielówna Stefanja	Stępniewska Antonina
Krajewska Stanisława	Stryczkówna Anna
Kubicka Marja	Świątakówna Janina
Kulmianka Eugenia	Świdrówna Władysława
Laskówna Marja	Tarczałowiczówna Marja
Łazowska Matylda	Tomasikówna Antonina
Majchrówna Jadwiga	Trusiówna Stanisława
Mazgajówna Janina	Wojasówna Stefanja
Mleczkówna Antonina	Wolwska Marja
Muszanka Marja	Wójcikówna Wilhelmina
Nasalska Józefa	Wróblewska Stanisława
Nehrebecka Janina	Wydrzanka Janina
Niewolska Adela	Zacharzanka Marja
Nowotarska Marja	Ząbikówna Helena
Piątkowska Eugenia	

miesiąc	Klasa					Przedmiot
	V	IV	III	II	I	
01	2	2	2	2	2	Matematyka
02	2	2	2	2	2	Matematyka
03	2	2	2	2	2	Matematyka
IX. INFORMACJE NA ROK SZKOLNY 1930/31.						
Egzamina uzupełniające odbędą się dnia 30 sierpnia 1930 roku.						
Rok szkolny 1930/31 rozpocznie się 1-go września 1930 roku.						
W Bochni, dnia 21 czerwca 1930 r.						
						HENRYK TRZPIS
						dyrektor

PLAN GODZIN SZKOLNYCH.

Przedmioty	Kursy					Razem
	I	II	III	IV	V	
Religia	2	2	2	2	2	10
Język polski	4	4	4	3	5	21
Język obcy	3	3	3	2	2	15
Historja	2	3	4	2	} 3*)	11
Geografia	4	3	2	—		3
Matematyka	4	3	3	2	3	15
Fizyka z chemią i mineralogią	3	3	3	2	—	11
Biologia (botanika, zoologia i anatomja z fizjologią) i higiena	2	2	4	—	2	10
Muzyka (śpiew i gra na skrzypcach)	2	3	3	3	3	14
Ćwiczenia cieleśne	3	3	3	3	3	15
Kaligrafja	1	—	—	—	—	1
Rysunki	2	2	2	2	} 2	9
Roboty ręczne	2	4	2	—		9
Przedmioty pedagogiczne:						
a) psychologia i nauka o dziecku, historia wychowania i pedagogika	—	—	—	6	5	11
b) metodyka elementarnego nauczania wraz z ćwiczeniami praktycznymi	—	—	—	6	6	12
R a z e m	34	35	35	35	35	174

*) Nauka o Polsce współczesnej z nauką obywatelstwa.

**PODRĘCZNIKI I KSIĄŻKI POMOCNICZE
DLA SEMINARJÓW NAUCZ. NA ROK 1930/31.**

Kurs I.

Religja: *Ks. Gadowski.* Katechizm większy. Dodatek katech.
Ks. Szydelski i ks. Thullie. Dzieje objaw. Bożego w Starym
Testamencie.

Język polski: *Próchnicki i Wojciechowski.* Wypisy polskie T. IV.
Sł. Szober. Gramatyka dla seminarjów.
Łoś. Zasady ortografji polskiej i słownik ortograficzny.

Język niemiecki: *Jakóbiec i Leonhard.* Pierwsza książka do nauki
języka niem. Wydanie 4.
Zagajewski. Zwięzła gramatyka niemiecka.

Historja: *Gebertowie.* Dzieje powsz. dla sem. Cz. I Hist. staroż.
Gebertowie. Hist. starożytna. Cz. I i II.
Gebertowie. Wypisy do hist. starożytnej.

Geografja z kosmografją: *Pawłowski i Mścisz.* Geografja ogólna
I i Atlas.

Matematyka: *Mibułowicz.* Arytmetyka i algebra dla sem. Cz. I.
Zydlar. Geometria elementarna.

Fizyka: *Michalski.* Przyroda martwa. Zesz. I. Cz. II.

Biologja: *Rostafiński.* Przew. do ozn. roślin.
Arzt-Golczewska. Botanika.

Śpiew: *Stef. Świtalski.* Solfeż dla sem. naucz.
Maszyński. Początki śpiewu.

Ćwiczenia cielesne: *Sikorski i Germanówna.*

Kurs II.

Religja: *Ks. Gadowski.* Jak na kursie I.
Ks. Szydelski i ks. Thullie. Dzieje objaw. Bożego w Nowym
Test. Cz. I i II.

- Język polski:** *Wojciechowski*. Wypisy polskie T. V.
Mickiewicz. Pan Tadeusz. Wyd. Bibl. Narod., oprac. Pigoń.
St. Szober. Jak na kursie I.
Łoś. Jak na kur. I.
- Język niemiecki;** *Jakóbiec i Leonbard*. Druga książka do nauki
 jęz. niemieckiego. Wydanie 4.
 Gramatyka jak na kursie I.
- Historja:** *Nanke*. Historja średniowieczna.
 „ Wypisy do Historji średniowiecznej.
- Geografja z kosmografją:** *Siwak M.* Cz. I i II. Atlas.
- Matematyka:** *Mibułowicz*. Arytmetyka i algebra dla sem. Cz. I.
 „ Arytmetyka i algebra na kl. V.
- Fizyka:** Jak na kursie I.
Alberti. Chemja. Jak na kursie I.
- Biologja:** Jak na kursie I i *Domaniewski*. Zoologja.
- Gra na skrzypcach:** *Langer i Dietz*. Szkoła do gry na skrzypcach.
- Śpiew:** *St. Kazuro*. Małe Solfeggio.
- Ćwiczenia cielesne:** Jak na kursie I.

Kurs III.

- Religja:** *Ks. Dr. J. Lubelski*. Etyka Katolicka. Wyd. II.
- Język polski:** *Chrzanowski i Wojciechowski*. Wypisy polskie dla
 klas wyższych. Cz. I.
Wojciechowski: H. Sienkiewicz.
St. Szober. Jak na kursie I.
Łoś. Jak na kursie I.
- Język niemiecki:** *Jakóbiec i Leonbard*. Trzecia książka do nauki
 jęz. niem. Wyd. 4.
- Biblioteczka niemiecka.** 1. *Goethe*. Hermann u. Dorothea.
 2. 8. 9. *Grimm*. Kinder u. Hausmärchen. 3. *Droste-Hälshoff*.
 Die Jugendbuche. 4. 10. 11. *Hauff*. Karawane. 5. *Sigurdsage*.
 6. *Lessing*. Minna v. Barnhelm. 7. *Eschenbach*. Krambambuli.
 12. Die Sage v. Walter von Aquitanien. 13. *Lessing*. Emilia
 Galotti.
 Gramatyka jak na kursie I.
- Historja:** *Nanke*. Hist. nowożytna. Cz. I i II.
 „ Wypisy do Hist. nowożytnej. Cz. I.

Geografja z kosmografją: *Sosnowski*. Geografja Polski.
Romer. Atlas Polski współczesnej.

Matematyka: *Łomnicki*. Logarytmy.

Mibałowicz. Arytmetyka i algebra na kl. V.

„ Arytmetyka i algebra na kl. VI.

Fizyka: *Kalinowski*. Fizyka.

Alberti. Chemja.

Biologja: *Domániewski*. Zoologja.

Anatomja: *Wybowski*. Człowiek.

Gra na skrzypcach: Jak na kursie II.

Śpiew: *K. Garbusiński i Dr. G. Leńczyk*. Melodje. Cz. II.

Ćwiczenia cielesne: Jak na kursie I.

Kurs IV

Religja: *Ks. Gadowski*. Historja kościoła katolickiego dla sem. naucz.

Język polski: *Kridl M.* Literatúra polska wieku XIX. Dzieła wyd. Bibl. Nar.

Sf. Szober. Jak na kursie I.

Łoś. Jak na kursie I.

Język niemiecki; *Jakóbiec i Leonhard*. Deutschland und die Deutschen. Cz. I.

Biblioteczka niemiecka jak na kursie III.

Historja: *Nanke*. Hist. nowożytna. Cz. II.

„ Wypisy do hist. nowożytnej. Cz. II.

Matematyka: Jak na kursie III.

Zydler. Geometrja.

Fizyka: *Kalinowski*. Fizyka.

Rysunki: *Bobieńska*. Pierwsze lata nauczania rysunku.

Gra na skrzypcach: Jak na kursie II.

Śpiew: Jak na kursie III.

Ćwiczenia cielesne: Jak na kursie I.

Przedmioty pedagogiczne: *Titschener*. Początki psychologji.

Dr. Koł. Dzieje wychowania.

Kurs V.

- Religja:** *Ks. Boczar.* Katechetyka dla seminarjum naucz.
- Język polski:** *Sf. Szober.* Zasady nauczania języka polskiego.
Gramatyka polska.
Dzieła: Wyd. Bibl. Narodow.
Łoś. Jak na kursie I.
- Język niemiecki:** *Jakóbiec i Leonhard.* Deutschland und die Deutschen. Cz. II.
Biblioteczka niemiecka jak na kursie III.
- Nauka o Polsce współczesnej:** *Pawłowski, Bystrzeń, Peretiatkiewicz.* Polska współczesna. Atlas jak na kursie III.
- Matematyka:** *Zarzecki.* Nauczanie mat. pocz. Część I. Liczby całkowite.
Zarzecki. Nauczanie mat. pocz. Cz. II. Liczby wymierne.
- Higijena:** *Dr. Koczyński Sf.* Zasady higijeny szkol.
- Rysunki:** Jak na kursie III.
- Gra na skrzypcach:** Jak na kursie II.
- Śpiew:** *Baranowska-Borowa.* Metodyka naucz. śpiewu.
- Ćwiczenia cielesne:** Jak na kursie I.
- Przedmioty pedagogiczne:** *Sośnicki.* Logika.
Danysz. O wychowaniu.
Dewey. Szkoła i społeczeństwo.

